

Krezüs hazinesini geri istedik

ÖZGEN ACAR

ANKARA — Ünlü Lidya Kralı Krezus'un hazinelerinin önemli bir kısmının Türkiye'den Amerika'ya kaçırılarak bunların uluslararası bir üne sahip New York Metropolitan Sanat Müzesinin gizli kasalarında saklandığını öğrenen Millî Eğitim Bakanlığı, Washington Büyükelçiliğimizdeki Kültür Ataşemizi harekete geçirmiştir. Bakanlık Kültür Müsteşarlığından bir yetkili, bu konuda Washington'dan bir rapor beklendiğini açıklamıştır. Olayın, önümüzdeki günlerde Türkiye ile ABD arasında yeni bir diplomatik ve hukuki anlaşmazlık konusu olacağı anlaşılmaktadır.

Bundan bir kaç ay önce Boston'da yayınlanan «Boston Evening Globe» adlı gazetenin iki yayını ile de arkeoloji dünyasına intikal eden bu tarihî eser kaçakçılığının çok önemli olduğu anlaşılmaktadır. Bu gazete tarafından açıklandığına göre Türkiye'deki Gediz nehri yöresin-

den, özellikle Bergama, Uşak ve Sart'tan kaçırılma bazı önemli tarihî buluntuları New York'taki Metropolitan Müzesi gizli depolarında korumaktadır. Bu buluntuların M.Ö. 6. yüzyıla ait 4 mezardan çıkarılmış gümüş

(Arkası Sa. 2, Sü. 1 de)

Krezüs

(Baştarafı 1 inci sahifede)

eşya. Yunan vazoları ve çeşitli tarihi eserler olduğu, bunların içinde en önemli parçaların ünlü Lidya Kralı Krezüs'ün hazineleri sayılan altınlar olduğu öne sürülmektedir.

Bu haberle ilgili olarak kendisi ile konuştuğumuz Milli Eğitim Bakanlığı Kültür Müsteşarlığından bir yetkili «Olaydan habermiz var» demiş ve şunları söylemiştir:

«Kendi özel kaynaklarımızdan bu olayı öğrenir öğrenmez Washington'daki kültür ataşemizi harekete geçirdik. Washington büyükelçiliğimizdeki kültür ataşemizden bugünlerde bir rapor bekliyoruz.»

Öte yandan, Ankara Üniversitesi Rektörü ve Arkeoloji Profesörü Tahsin Özgüç ise bu konuda şunları söylemiştir:

«New York Metropolitan Müzesinde Türkiye'de kaçırılma bazı yeni tarihi eserlerin bulunduğunu kendi kaynaklarımdan duymuş bulunuyorum. Ancak, bu konudaki bilgilerim henüz bilimsel bir nitelik taşımamaktadır. Ancak bildiğim kadarı ile Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğünde bu konuda bir dosyanın bulunduğudır. Daha tamamlayıcı bilgiyi buradan alabilirsiniz.»

Bunların uzun bir süredir arkeoloji dünyasını uğraştıran ve henüz varlığı ya da akıbeti hakkında bilgi bulunmayan Dorak olayı ile ilgisi olup olmadığını sordüğümüz Prof. Özgüç, «Tarihler kıyaslanınca bunların Dorak olayı ile ilgisi olmadığını sanıyorum» demiştir.

Konu ile ilgili olarak bilgisine başvurduğumuz Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğünden bir yetkili şunları söylemiştir:

«New York Metropolitan Müzesinde saklandığını öğrendiğimiz Krezüs hazineleri ile ilgili çalışmalarımız vardır. Bu konuda inceleme ve soruşturmamız devam etmektedir.»

Bu eserlerin şimdiye kadar dünyanın hiç bir yerinde görülmemiş, Dorak Olayında adı geçen ve dünyanın en değerli arkeoloji hazinesi olduğu söylenen eserler olup olmadığını sordüğümüz yetkili: «Türkiyeden daha nice değerli tarihi eserler kaçırılmıştır ki bunların Dorak olayında adı geçen eserlerle mukayesesi bile yapılamaz. New York'taki bu buluntuların da Dorak olayındakilerden daha değerli olduğunu sanıyoruz» demiştir.

Öte yandan Ankara'ya gelen haberlere göre metropolitan müzesinin bu yıl sonunda yapılacak 100. kuruluş yıldönümünü münasebetiyle Kıbrıs, Yunanistan ve öteki bazı Akdeniz ülkelerinde kaçırılan tarihi eserler ile birlikte bu Krezüs hazineleri de ilk olarak müzenin gizli kasalarından çıkarılarak dünya kamuoyuna bir sergi ile sunulması söz konusudur.

Önümüzdeki günlerde Türkiye ile Amerika arasında yeni bir diplomatik ve hukuki anlaşmazlığı doğurması beklenen bu olaydan Türkiye'deki bazı yabancı arkeologların da gayri resmi bilgileri olduğu söylenmektedir.